

Synoda o mládeži

3.–28. října 2018

Řím

Základní fakta

- Synod - biskupský sněm pomáhající papeži s projednáváním otázek, které se týkají činnosti Církve ve světě (Kán. 342 CIC)
 - Volení zástupci biskupských konferencí (dle velikosti BK 1–4) s volebním právem
 - Volení zástupci generálních představených mužských řádů (10) s volebním právem
 - CELKEM 268
 - Zástupci bratrských církví bez volebního práva (cca 10)
 - Zástupci mládeže bez volebního práva (38)
 - Experti bez volebního práva (cca 50)

Průběh

- Východisko pro práci – dokument Instrumentum laboris
- Příspěvky jednotlivých delegátů na plenárním zasedání (4 min.)
- Projednávání dokumentu a příspěvků v jazykových(6) skupinách (14 skupin)
- Podávání pozměňovacích návrhů (odhlasovaných v jazykové skupině)
- Zapracování přednesených příspěvků a pozměňovacích návrhů do závěrečného dokumentu
- Hlasování o závěrečném dokumentu (každý odstavec zvlášť – 2/3 většina nutná ke schválení)

Obsah závěrečného dokumentu

- Úvod
 - Synodální cesta
 - Přípravný proces – předsynoda
 - Závěrečný dokument navazující na Instrumentum laboris
 - Hlavní biblické paradigma – Emauzští učedníci

Obsah závěrečného dokumentu

- I. Část – pojmenovat a vzít vážně současnou realitu (Ježíš naslouchá emauzským učedníkům)
 - Církev naslouchající: teologický pojem, ne taktický (dia-log)
 - Různost kultur a souvislostí: velké změny, stereotypy ve vztazích mužů a žen
 - První pohled na Církev dnes: vzdělávání, farnost, byrokracie, pastorece mládeže, neúspěchy v předávání víry
 - Tři základní spletnice: digitalita, migrace, zneužívání

Obsah závěrečného dokumentu

- Identita a vztahy: rodina, sexualita, zranitelnost
- Dnešní mladí: originalita, sociální angažovanost, umění a sport, spiritualita, touha po autenticitě (mnohdy v Církvi nevyslyšená), zapojení (ženy v Církvi)

Být v pravdě a prosit o odpuštění

29. *Různé formy zneužití, způsobené některými biskupy, kněžími, řeholníky a laiky, přináší* obětem, z nichž mnoho je mladých lidí, *útrapy, které mohou trvat po celý život a které nemůže zvrátit žádné pokání.* Tento fenomén je rozšířený ve společnosti, dotýká se i církve a představuje závažnou překážku pro její poslání. Synoda trvá na rozhodném úsilí o *přijetí důkladných preventivních opatření*, která by opakování tohoto jevu zabránila, počínaje výběrem a formací těch, komu bude svěřena jakákoli zodpovědnost a výchova.

Jít na podstatu

30. Existují různé druhy zneužití: zneužití moci, ekonomických podmínek, svědomí, sexuální zneužití. Důležitou úlohou je *vykořenit takové používání autority, ze kterého tyto formy zneužívání vyrůstají*, a zabraňovat nezodpovědnosti a netransparentnosti, se kterou byly mnohé případy vedeny. Touha ovládat, chybějící dialog a chybějící transparentnost, dvojí život, duchovní prázdnota a různé psychické poruchy jsou živnou půdou pro korupci a mravní zkaženost. *Klerikalismus* se konkrétně rodí „z uchopení povolání jako něčeho elitářského a nadřazeného, kdy je svěřený úřad pojmán spíše jako výkon moci než nezištná a velkodušná nabídka služby. *To vede k přesvědčení, že patříme do skupiny, která má všechny odpovědi na otázky, a tudíž nemusí už nikomu naslouchat nebo se něčemu učit, nebo naslouchání jen předstírá.*“ (Papež František, Proslov na I. generální kongregaci XV. generálního shromáždění biskupské synody 3. října 2018).

Vděčnost a povzbuzení

31. Synoda vyjadřuje svou ***vděčnost těm, kdo mají odvahu prodělanou bolest oznámit: pomáhají církvi uvědomit si, co se stalo, a rázně reagovat.*** Synoda také oceňuje a povzbuzuje upřímnou snahu mnoha laiků, kněží, zasvěcených osob a biskupů, kteří se každý den poctivě a s oddaností věnují službě mladým. Jejich skutky jsou jako les, který roste potichu. Také mnozí mladí lidé, účastníci synody, vyjádřili svou vděčnost všem, kdo je provázeli, a současně poukázali na skutečnost, že takovýchto lidí je velice zapotřebí.

Pán Ježíš, který svou církev nikdy neopustí, jí nabízí sílu a nástroje pro novou cestu. Synoda potvrdila strategii okamžitých „potřebných kroků a sankcí“ (papež František, List Božímu lidu 20. srpna 2018, č. 2). S vědomím, že milosrdenství vyžaduje spravedlnost, synoda potvrzuje, že ***čelit problému zneužívání ve všech jeho aspektech, také s cennou pomocí mládeže, může znamenat skutečnou šanci pro historickou reformu.***

Probíhající změny

37. Mladí lidé považují tělo a sexualitu za zásadní pro svůj život a pro růst své identity, protože je neodmyslitelná při prožívání přátelství a projevování citů. V současném světě se nicméně setkáváme s rychlým vývojem různých fenoménů v této oblasti. Především je to rozvoj vědy a biomedicínských technologií, které mají silný vliv na vnímání těla a přinášejí názor, že tělo můžeme jakkoli modifikovat. Schopnost úpravy DNA, možnost začlenit do organismu umělé části (*kyborg*) a rozvoj neurověd představují velký potenciál, avšak vyvolávají i mnoho antropologických a etických otázek. Nekritické přijetí technokratického přístupu k tělu oslabuje chápání života jako daru a oslabuje smysl pro omezení tvora, který může být zničen nebo zneužit pro ekonomické a politické zájmy (srov. papež František, *Laudato si'*, č. 106).

V některých prostředích se také šíří fascinace rizikovým chováním, které je nástrojem sebepoznání, vyhledávání silných emocí a dosažení uznání. Vedle přetrvávajících tradičních fenoménů, jakými jsou předčasná sexualita, promiskuita, sexuální turistika, přehnaný kult těla a vzhledu, se lze dnes setkat s intenzivním šířením digitální pornografie a exhibice vlastního těla *online*. Tyto tendence, kterým jsou mladé generace vystaveny, jsou překážkou pro klidné dospívání. ***Vyvolávají zcela nové společenské jevy, které ovlivňují zkušenosti a osobní rozhodnutí*** a vytvářejí z nich teritorium ideologické kolonizace.

Chápání církevní morálky

38. Takovéto je prostředí, ve kterém se křesťanské rodiny a církevní společenství snaží, aby mladí lidé objevili v sexualitě velký dar, v němž přebývá Tajemství, aby mohli prožívat vztahy v duchu evangelia. ***Tuto jejich touhu se však ne vždy daří zrealizovat adekvátní citovou a sexuální výchovou, která by se neomezila na sporadický a příležitostný program.*** Tam, kde se tato výchova stala prioritou, zaznamenáváme pozitivní výsledky. Pomáhá mladým lidem pochopit spojitost mezi jejich vírou v Ježíše Krista a praktickým prožíváním citů a mezilidských vztahů. Uvedené výsledky naléhavě vyzývají k většímu investování církevních energií do této oblasti.

Otázky mladých lidí

39. Církev má bohatou tradici, ze které lze čerpat a vypracovat vlastní učení sexuální výchovy: je to například Katechismus katolické církve, *Teologie těla* sv. Jana Pavla II., encyklika *Deus caritas est* Benedikta XVI., apoštolská exhortace *Amoris laeetitia* papeže Františka. Mladí lidé, i ti, kteří toto učení znají a žijí, vyjadřují ***přání, aby se církev na toto téma vyjadřovala jasně, lidsky a empaticky. Sexuální morálka je totiž běžnou příčinou nepochopení a vzdálení od církve, protože je vnímána jako prostor soudu a odsouzení. Na pozadí společenských změn a proměn citového života, na pozadí mnoha etických principů se ukazuje, že mladí lidé jsou vnímaví k hodnotám autenticity a oddanosti, ale často jsou dezorientováni. Obzvláště požadují diskusi na téma: rozdíly mezi mužem a ženou, vztahy mužů a žen, homosexualita.***

53. Synoda si je vědoma, že značná část mladých od církve z různých důvodů nežádá nic, protože ji pro svůj život považuje za bezvýznamnou. Někteří mladí lidé dokonce výslovně žádají, aby je nechala na pokoji, protože její přítomnost vnímají jako otravnou, a dokonce iritující. Takový požadavek nepochází z nekritického nebo impulzivního pohrdání, ale má své kořeny ve vážných důvodech, které je třeba respektovat. Jsou to: sexuální a finanční skandály, nekvalifikovanost kněží, kteří nedokážou dostatečně pochopit život a citlivost mladých; nedbalá příprava kázání a prezentace Božího slova; pasivní role připisovaná mládeži v křesťanské komunitě; potíže církve obhájit své vlastní doktrinální a etické pozice před současnou společností.

55. Také od mladých lidí vychází požadavek většího uznání a ocenění žen ve společnosti a v církvi. Mnohé ženy mají v křesťanských komunitách nezastupitelnou roli, na mnoha místech však není ochota dát jim prostor v rozhodovacích procesech, byť nepožadují specifické služební úlohy. Absence ženského hlasu a ženského hlediska ochuzuje církevní debatu a pokrok, odnímá tak procesu rozlišování cenný přínos. Synoda doporučuje, aby si všichni uvědomili naléhavost nevyhnutelné změny, počínaje i antropologickou a teologickou reflexí o vzájemnosti mezi muži a ženami.

Touha po autentickém a bratrském církevním společenství

57. Mladí lidé požadují, aby v církvi zářila opravdovost, příkladnost, kompetence, spoluzodpovědnost a kulturní stabilita. Tento požadavek někdy vyznívá jako kritika, ale často dosáhne pozitivních obrysů v osobním úsilí o bratrské, pohostinné, radostné společenství, prorocky nasazené v boji proti sociální nespravedlnosti. ***K očekáváním mladých lidí patří především touha, aby se v církvi ujal méně paternalistický a více upřímný dialog.***

Obsah závěrečného dokumentu

- II. Část Jak interpretovat poznanou realitu („Otevřely se jim oči“)
 - V síle Ducha skrze mladé k církvi mluví Bůh a volá ke svobodě
 - Východiskem pro veškerou interpretaci je skutečnost Božího povolání vůči každému
 - Křestní zásadní a bytostné – následně povolání specifická (rodina, zasvěcený život, služebné kněžství, single)
 - Skrze doprovázení (accompagnare = lámat spolu chléb)
 - Doprovázení ve společenství i osobní (důraz na komplexnost, kvalitu a supervizi)
 - V umění rozlišování – s respektem vůči svědomí, ve společenství Církve, s otevřeností srdce, s připraveností rozhodnout se

S Pánovým pohledem

64. Naslouchání Kristu a společenství s ním umožňuje také pastýřům a vychovatelům dozrát k moudrému uchopení tohoto životního období. Synoda se snažila vidět mladé lidi Ježíšovým pohledem, aby rozpoznala znamení působení Ducha Svatého v jejich životě. *Věříme totiž, že i dnes Bůh k církvi a světu promlouvá skrze mladé lidi, skrze jejich tvořivost, úsilí, jako i jejich utrpení a volání o pomoc. Spolu s nimi můžeme naši dobu vnímat více prorocky a rozpoznávat znamení času: proto jsou mladí lidé jedním z „teologických míst“, kde nám Pán nám ukazuje některá svá očekávání a výzvy pro stavbu zítřka.*

Zdravý neklid mladých lidí

66. *Mladí přinášejí určitý neklid, který je především zapotřebí přijmout, respektovat, doprovázet a s jistotou vsadit na jejich svobodu a zodpovědnost.* Církev už zakusila, že přínos mladých lidí je pro její obnovu zásadní. *V určitých směrech mohou být více vpředu než pastýři.* Velikonočního rána učedník, kterého Ježíš miloval, přišel k hrobu dříve, kdy předběhl Petra obtěžkaného věkem a zradou (srov. *Jan 20,1–10*); stejně tak v křesťanském společenství je svěžest mládí obnovující energií pro církev, protože jí pomáhá setřást těžkosti, vleklou a otevřít se Zmrtvýchvstalému. Postoj milovaného učedníka současně ukazuje, jak je důležité navázat na zkušenost starých lidí, uznávat úlohu pastýřů a nejít dopředu sami. Dosáhneme tak symfonie hlasů, která je plodem Ducha.

Povolání ke svobodě

73. Svoboda je zásadní podmínkou pro každé autentické životní rozhodnutí. Je tu však riziko, že tato *svoboda nebude pochopena dobře i proto, že ne vždy je dobře prezentována. Sama církev nakonec mnohým mladým lidem připadá jako instituce, která ukládá pravidla, zákazy a povinnosti.* Kristus nás však „osvobodil ke svobodě“ (srov. *Gal 5,1*), když jsme přešli z režimu zákona do režimu Ducha. Ve světle evangelia je třeba konstatovat, že *svoboda je ze své podstaty vztahová*, ukázat, že vášně a emoce jsou důležité do té míry, do jaké směřují ke skutečnému setkání s druhým. *Takováto perspektiva jasně potvrzuje, že skutečná svoboda je pochopitelná a uskutečnitelná pouze ve vztahu k pravdě* (srov. *Jan 8,31-32*) *a především k lásce* (srov. *1 Kor 13,1-13; Gal 5,13*): svoboda je být sám sebou v srdci druhého.

Ucelené doprovázení

99. Synoda dále uznává, že je nezbytné propagovat *ucelené doprovázení, ve kterém jsou duchovní aspekty přičleněny k aspektům lidským a sociálním.* Jak vysvětluje papež František, „duchovní rozlišování nevyklučuje přínos lidské, existenciální, psychologické, sociologické nebo mravní vzdělanosti. Avšak je přesahuje.“ (srov. *Gaudete et exsultate*, č. 170). Jde o prvky, které je třeba uchopit dynamicky a s úctou k rozličným spiritualitám a kulturám, bez jakékoli marginalizace a beze zmatků.

Psychologické a psychoterapeutické doprovázení, otevřené transcendenci, se může ukázat jako základní pro proces integrace osobnosti. Některé aspekty osobnosti, které jsou zavřené nebo zablokované, se tak mohou více otevřít růstu v duchu povolání. Mladí lidé jsou jako „staveniště“, jehož bohatství i křehkost si odžívají. Psychologický přístup by mohl nejen pomoci trpělivě procházet vlastní životní příběh, ale také otevřít otázky, aby bylo dosaženo co největší stability v citové oblasti.

Důležitost formace

103. Aby *průvodce* mohl vykonávat svou službu, musí rozvíjet svůj duchovní život, žít vztah, který ho pojí s Pánem, který mu službu svěřil. Potřebuje také podporu církevního společenství, do kterého patří. ***Je důležité, aby prošel zvláštní formací k této specifické službě a aby mohl i on čerpat z doprovázení a supervize.***

Na závěr je třeba připomenout, že charakteristickým rysem života církve, kterého si mladí lidé velice cení, je ochota a schopnost ***pracovat v týmu***: takto lze ve formaci mládeže dosáhnout většího přínosu, účinku a dopadu. Schopnost komunitární práce vyžaduje specifickou zralost ve vztazích: naslouchání a schopnost dát prostor druhému, připravenost k odpuštění a ochota dát se v sázku podle opravdové spirituality společenství.

Formace svědomí

108. Formace svědomí je *celoživotní proces*. Učíme se v něm mít stejné smýšlení jako Ježíš Kristus, osvojujeme si kritéria jeho rozhodování a úmysly jeho jednání (srov. *Fil 2,5*). Abychom získali hlubší dimenzi svědomí, podle křesťanské vize, je důležitá péče o niterný život. Ta zahrnuje okamžiky ztišení, modlitební kontempace a naslouchání Božímu slovu, podporu svátostného života a učení církve. Dále je zapotřebí vytvořit si návyk snahy o dobro, což si ověřujeme při zpytování svědomí. ***Zpytování svědomí je úkon, ve kterém se nejedná jen o vyjmenování hříchů, ale také o poznání Božího díla v každodenní zkušenosti, v historických a kulturních událostech, ve kterých žijeme, ve svědectví mnohých, kteří nás předešli nebo nás doprovázejí svou moudrostí.*** To vše napomáhá růstu ctnosti moudrosti, která udává celkový směr životu skrze konkrétní rozhodnutí, v pokojném vědomí svých darů a svých omezení. Šalomoun ve svém mládí prosil o tento dar více než o cokoli jiného. (srov. *1 Kr 3,9*)

Obsah závěrečného dokumentu

- III. Část Zvolit cestu dál („vydali se ihned na cestu“)
 - Konverze srdce – změna stylu – proti klerikalismu
 - Cesta synodality – místo struktury vztahy (centra života mládeže, místa k rozlišování)
 - Centrálnost živé liturgie
 - Obnova misijního ducha – digitální misie, mosty pro migranty, otevřenost v sexualitě, změna postavení ženy v Církvi
 - Integrovaní formace – vzdělávání jako učedníci misionáři

Duchovní, pastorační a misijní obrácení

118. Papež František nám často připomíná, že to není možné bez skutečného procesu obrácení. Jsme si vědomi, že nejde jen o organizování nových aktivit, a nechceme snít o „expanzivních, malicherných a přesně narýsovaných apoštolských plánech typických pro poražené generály“ (papež František, *Evangelii gaudium*, č. 96). Víme, že abychom byli hodnověrní, musíme projít církevní reformou, která znamená očistit srdce a změnit styl. Církev se musí nechat skutečně utvářet eucharistií, kterou slaví jako vrchol a pramen svého života: chléb utvořený mnoha klasy, lámaný pro život světa. Plodem této synody, rozhodnutím, ke kterému nás inspiroval Duch Svatý v naslouchání a rozlišování, je vykročit spolu s mladými a jít ke všem, abychom svědčili o Boží lásce. Tento proces můžeme popsat slovy o synodalitě pro misii neboli misijní synodalitě: „Realizace synodální církve je neodmyslitelným předpokladem pro nový misijní impuls, který by znamenal zapojení celého Božího lidu.“ To je prorocká vize II. vatikánského koncilu, kterou jsme dosud nepřijali v celé její šíři a neaplikovali její dopad do každodenního života, ke kterému nás vede papež František slovy: Proces *synodality* je proces, který Bůh očekává od církve III. tisíciletí“ (papež František, *Proslov u příležitosti 50. výročí ustavení biskupské synody*, 17. října 2015). Jsme přesvědčeni, že toto rozhodnutí, plod modlitby a diskuse, dovolí církvi, aby se z Boží milosti více ukázala jako „mladost světa“.

Synodní proces pokračuje / synoda pokračuje

120. Uzavření synodních prací a dokument, který shrnuje jejich plody, není ukončením synodního procesu, nýbrž jeho etapou. Protože konkrétní podmínky, reálné možnosti a naléhavé potřeby mládeže jsou v různých zemích a kontinentech velice odlišné, byť je spojuje jediná víra, zveme biskupské konference a místní církve, aby v tomto procesu pokračovaly. *At' zahájí procesy společného rozlišování, které do svých usnesení zapojí nejen biskupy, jako tomu bylo na této synodě.* Tyto církevní procesy by měly probíhat v duchu bratrského *naslouchání a dialogu mezi generacemi* s cílem vypracovat *pastorační výhledy obzvláště vnímavé k mládeži na okraji společnosti a k těm, kdo mají malý kontakt s církevním společenstvím nebo ho nemají vůbec.* Je naším velkým přáním, aby se tohoto procesu účastnily rodiny, řeholní instituty, sdružení, hnutí a sami mladí lidé tak, aby se zkušenost těchto dní synody rozšířila jako plamen.

Církev participující a spoluzodpovědná

123. Charakteristickým rysem tohoto církevního stylu je zúročení charismat, která Duch Svatý skrze dynamiku spoluzodpovědnosti daruje podle povolání a úlohy každého z členů církve. ***K tomu je zapotřebí obrácení srdce a ochota vzájemně si naslouchat.*** Tím se buduje efektivní společné smýšlení. Živení tímto duchem budeme moci postupovat k církvi participující a spoluzodpovědné, schopné zúročit bohatství různorodosti, které ji utváří. Taková církev vděčně uchopí také přínos laiků, tedy i mladých lidí a žen, zasvěceného života, skupin, sdružení, hnutí. Nikdo nesmí být postaven stranou nebo se sám postavit stranou. ***Je to způsob, jak se vyvarovat klerikalismu, který mnohé vylučuje z rozhodovacích procesů, jako i klerikalizace laiků, ve které se uzavírají, namísto toho, aby byli vedeni k misijnímu úsilí ve světě.*** Synoda požaduje, aby ***mladí lidé byli aktivně řádně a efektivně zapojeni do spoluzodpovědnosti v místních církvích jako i v orgánech biskupských konferencí a univerzální církve.*** Dále požaduje, aby byla ***posílena činnost sekce mládeže v rámci Kongregace pro laiky, rodinu a život.*** Konkrétně také skrze ustanovení orgánu s mezinárodním zastoupením mládeže.

Centra mládeže

143. Výchovnou činnost církve dokládají specifická prostředí, kde se křesťanské společenství věnuje mládeži: oratoře, centra mládeže a další podobné struktury. V mnoha ohledech upadají, zůstávají však ***privilegovanými prostory***, kdy se církev stává pohostinným domovem pro dospívající a mladé. Zde mohou objevovat své talenty a dát je k dispozici ve službě. Tato centra předávají bohaté výchovné dědictví, kterého je třeba plně využít k podpoře rodiny a samotné občanské společnosti.

V aktivitách církve, která vychází vstříc, je však třeba ***zaměřit se na kreativní a flexibilní obnovu těchto center. Od koncepce statických center, kam mohou mladí lidé přijít, je třeba přejít k myšlence pastoračních subjektů, jdoucího směrem k mladým lidem a s nimi.*** Tyto subjekty budou schopné setkat se s mladými v jejich základních prostředích života, kterými jsou: škola, digitální svět, existenční periferie, venkov, pracovní prostředí, hudba a umění atd. Zrodí se tak nový, více dynamický a aktivní apoštolát.

146. Touhou synody je, aby na patričních církevních rovinách ***vznikly speciální sekce nebo centra pro kulturu a digitální evangelizaci***, které se za nezbytného přispění mladých lidí budou věnovat církevním aktivitám a úvahám v této oblasti. Kromě výměny osvědčených dobrých postupů na osobní a komunitární rovině a rozvoje vhodných nástrojů digitální formace a evangelizace by se mohly věnovat také správě ***katolických webů, jejich ověřování, aby bylo zabráněno šíření fake news o církvi.*** Dalším úkolem je hledat cesty, jak přimět veřejné authority, aby stále přesvědčivěji prosazovaly politiku a nástroje pro ochranu nezletilých na webu.

Žena v synodální církvi

148. Církev, zaměřená na synodální styl, se nebude moci obejít bez reflexe nad situací a úlohou ženy v církvi, a tedy i ve společnosti. Mladí – muži i ženy – to naléhavě požadují. Dosavadní úvahy na toto téma je třeba *uvést do praxe odvážnou kulturní konverzí a změnou každodenní pastorační praxe*. Zvláště důležitá je v této souvislosti *přítomnost žen v církevních orgánech na všech rovinách*, také ve zodpovědných funkcích, *účast žen na církevních rozhodovacích procesech*, za respektování vysvěcených služebníků. Jde o *povinnost spravedlnosti*, která se inspiruje Ježíšovým přístupem k mužům a ženám jeho doby a důležitostí některých biblických ženských postav v historii spásy a v životě církve.

Sexualita: jasné, svobodné a autentické slovo

149. V současném kulturním prostředí církev obtížně předává krásu křesťanské vize těla a sexuality tak, jak vychází z Písma svatého, z Tradice a z učení posledních papežů. Ukazuje se proto jako ***naléhavé hledání vhodných modalit, které se konkrétně převádí do vypracování nových formačních procesů.*** Mladým lidem je třeba nabídnout ***sexuální antropologii, která je schopna ukázat správný význam čistoty*** a s pedagogickou moudrostí ukázat její autentický smysl pro osobní růst v každém životním stavu. Je třeba zaměřit se na ***empatické naslouchání, doprovázení a rozlišování v duchu nejnovějšího magisteria.*** Je proto zapotřebí se věnovat formaci pastoračních asistentů, aby byli věrohodní, počínaje vlastní sexuální a citovou zralostí.

150. Je třeba prohloubit různé otázky na téma tělo, city, sexualita. Je třeba je propracovat z antropologického, teologického a pastoračního hlediska a věnovat se jim na patřičných rovinách, od lokálních po univerzální. Mezi nejdůležitější otázky patří především soulad mezi mužskou a ženskou identitou a otázka sexuálních sklonů. Synoda znovu upozorňuje, že Bůh miluje každého člověka a stejně tak ho miluje i církev, která se stále znovu staví proti jakékoli sexuální diskriminaci či násilí. Stejně tak znovu stvrzuje určující antropologický význam odlišnosti a vzájemnosti muže a ženy. Za restriktivní považuje definici identity osoby pouze na základě „sexuální orientace“ (srov. Kongregace pro nauku víry, *Lettera ai Vescovi della Chiesa Cattolica sulla cura pastorale delle persone omosessuali*, 1. října 1986, č. 16).

V mnoha křesťanských komunitách již existuje zpracovaný materiál pro **duchovní doprovázení homosexuálních osob**. Synoda toto doprovázení doporučuje. Tento proces pomáhá těmto lidem v pohledu na jejich život, aby ve svobodě a zodpovědnosti přijali křestní povolání; pomáhá poznat touhu patřit do společenství a přispívat k jeho životu; pomáhá najít nejlepší způsob, jak tuto touhu realizovat. **Tímto způsobem je poskytnuta pomoc každému mladému člověku bez výjimky, aby mohl stále více začlenit sexuální dimenzi do vlastní osobnosti, aby rostl v kvalitě vztahů a směřoval k sebedarování.**

Čas na doprovázení k rozlišování povolání

161. V synodní aule opakovaně zazněla zoufalá (accorato) výzva, abychom *velkodušně investovali do mladých lidí*: formací, větším množstvím času i ekonomickými prostředky. Na základě různých příspěvků a přání ze synodní diskuse a po vyslechnutí osvědčených kvalifikovaných zkušeností synoda s přesvědčením navrhuje všem místním církvím, řeholním kongregacím, hnutím, sdružením a dalším církevním subjektům, aby nabídly mladým lidem *doprovázení se zaměřením na rozlišování*. Tuto zkušenost – jejíž trvání je třeba domluvit dle prostředí a možností – lze kvalifikovat jako *čas určený ke zrání dospělého křesťanského života*. Měl by zahrnovat *delší vytržení z běžného prostředí a běžných vztahů* a být vystavěn na třech nejnutnějších principech: *bratrský život sdílený s dospělými vychovateli* má být podstatný, střídavý a v respektujícím životním prostředí; *nabídka společné významné apoštolské iniciativy*, kterou prožijí společně; *nabídka spirituality zakořeněné v modlitbě a svátostném životě*. To jsou všechny nezbytné přísady, aby církve mohla nabídnout mladým lidem, kteří to chtějí, hlubokou zkušenost rozlišování povolání.

Obsah závěrečného dokumentu

- Závěr Povolání ke svatosti

Zajímavosti a postřehy

- Přiznání bezradnosti a prázdných rukou
- Církev na cestě – základní identita
- Mimofarnostní realita pastorage
- Ježíš a ne Církev
- Zásadní citlivost mladých k autentičnosti a férovosti (korupce, ekologie, sex)
- Získat zpět naději pro společenství – nikoliv jen pro jednotlivce
- Multikulturalismus v Asii

Zajímavosti a postřehy

- (Ne)přítomnost žen na synodu
- Změny ne věcí, ale nás
- Rozdílnost Afrika a Zbytek světa
 - Urgentní potřeba vzdělanosti v Africe
- Oslovit mladou generaci = získat nový kontinent (Jan Pavel II.)
- Stejně vzory mladých díky sociálním sítím

Papež František a synoda

- Změna stylu
- Spontánnost a přirozenost
- Těžké chvíle Církve
- „Synoda není parlament“
- „Váš dokument bude málo lidí číst a mnoho kritizovat“
- „Výsledek záleží na tom, co si Vy (synodní otcové) odnese ve svém srdci“

„V srdci si ze synodu odnáším
naději a radost z měnící se
Církve“

Děkuji za naslouchání!